

A globalizált világ

2010 szeptember 29. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Képzelt utazás a „Nagytestvért?!” a sarki cipészen, és Michael Douglason át a Kiotói Egyezményig. A globalizáció a társadalom szinte minden szegmensét érinti. Legyen az a gazdaság, a kultúra, vagy éppen a technika világa.

Sokan, sokfélét írtak már erről a ma divatos fogalomról. Volt, aki jót és természetesen volt, aki rosszat.

De tulajdonképpen mi is ez a megfoghatatlan, de mégis mindennapjainkat meghatározó fogalom. Tulajdonképpen „*az országok és kultúrák közötti gazdasági kölcsönhatás felgyorsult folyamata, amelyet a modern kommunikációs technológiák hatalmas eszköztára támogat.*”^[1]

A globalizáció támogatói szerint ez az új világrend el fogja juttatni a haladást és a jólétet a világ minden szegmensére, a legelmaradottabb országokba is. Ebben sok igazság van, de erre az óriási tempóra, *rohamléptekre* nem készült még fel a világ. Egyszeren a nyakába szakadt. Minden *gyors, pörög, rohan*. Az öt perccel ezelőtti hír már nem érdekes, nincs hírértéke, mert az internet világában pillanat alatt frissülnek, s szinte a szemünk előtt történnek az események.

A *GoogleEarth* kidolgozott egy olyan fejlesztést, a már eddig is meglepően részletes keresőjéhez, hogy már három nagy amerikai nagyváros utcáin úgy sétálhatunk, néhány perc késleltetéssel, mintha magunk is ott lennénk. Most néhány harcos jogvédő azért perli a fent nevezett világcéget, hogy az új fejlesztése *személyiségi jogokat* sért, mert a gépkocsiknak a rendszáma mellett a kutyát sétáltató emberek arca is jól kivehető. Magam is megnéztem, elképesztő, csodálatos, de egyben rémisztő is. A „*Nagytestvér*” figyel minket. S valóban, mintha már kikerült volna a globalizáció fejlődése, térhódítása az emberek felügyelete alól. Sokan érzik úgy természetesen az idősebbek közül, de vannak fiatalok is köztük, hogy a biztos talajtól el a lábuk alól. A technika rohamos fejlődése csak egy szegmense a globalizációnak, s valójában a gazdasági vetületéhez tartozik. Éppúgy mint a nagy *világcégek*, „*multik*” terjedése, terjeszkedése. Az utcánkban volt egy kis cipészműhely, egy idősebb bácsi dolgozott benne. Gyerekkoromban még mindennap nyitva volt, azután már csak hetente 3-4 szer, majd már csak heti 1 alkalommal javított cipőket, s végül tavaly lehúzta az ütött-kopott redőnyét végleg. Olcsón és jól dolgozott, mindig volt egy-két kedves szava az emberekhez. Megnyílt azonban a szomszédban egy színes, csillogó-villogó pláza, s benne, a nagyüzemben cipőt és kulcsot javító *Misztér Perc*, s vitte az öreg kuncaftjait. A „*plázavilág*” felszívta és jelenleg is, szívja a kis boltokat. Ellehetetlenítve és számos esetben megélhetési válságba sodorva őket.

A globalizáció egy másik nagyon fontos szegmenst is érint, ez pedig nem más, mint kultúra illetve a nemzeti identitás. A kulturális globalizáció veszélye az, hogy összemos, s akár el is tüntet bizonyos nemzeti kultúrákat. A nemzetek, kultúrák, sokszínűsége, színes kavalkádja teszi a világot széppé, érdekessé. Ha ez a *kulturális sokszínűség* eltűnik már nem lesz a világ olyan, mint amilyennek szeretnénk látni. A XX. Század nagy háborúi és totális diktatúrái megpróbálták már egyszívűvé tenni a világot. Vigyázzunk nehogy most az általunk is generált

globalizáció tegye ugyanazt meg, de most már fegyverek nélkül. Megfigyelhet?, hogy a hazájuktól elszakítva, távolban, *diaszpórában, kisebbségben* él?k mennyivel jobban, er?ssebben köt?dnek identitásukhoz, kultúrájukhoz, mint azok, akik az egész életüket a saját hazájukban élik le. Ez természetes is, mert egy adott kisebbségben él? embercsoport jobban egymásra van utalva, és ez által jobban el? tör bel?lük a *kollektivista* én, az *individualistával* szemben.

A kultúráról szólva érintenünk kell az étkezési kultúrát is. A globalizáció állatorvosi lovának, vagy ha úgy tetszik úttör?jének, tekinthetjük a McDonald's étteremláncot.

A McDonald's napjainkban is tovább folytatja világhódító hadjáratát. A vállalat, mely 2010-re 60 000 étterem m?ködtetését irányozta el?, többé nem tekinthet? divatjelenségnek, vagy egy generáció hóbortjának. Amikor mi a „szocializmus gyermekei” sorban álltunk a Régposta utcában hazánk első McDonald's éttermének megnyitóján, kicsit átfagyva, de boldogan, mert a szabadság lehetet?nének éreztük akkor az olajban úszó sült krumpli illatát. Majd évekkel kés?bb már valóban divat volt a fiatalok körében a „mekibe” járni. Mostanra azonban valóban a világot behálózó „polippá” n?tte ki magát a gyors étteremlánc.

„McDonald's az emberiség történetében el?ször egy kultúrák felett álló terméket hozott létre, lévén, hogy éppen a kultúra az, ami az embereket egymástól megkülönbözteti és visszafogja a fogyasztók homogenizálását.”^[2]

De megítélésem szerint, pont az egyforma étrend emberekre való „er?ltetésével”, próbálja meg uniformizálni az emberiség étkezési kultúráját. Abban egyet értek a megállapítással, hogy kultúrák feletti terméket hozott létre, hiszen az USA-tól, Magyarországon át, egészen Szingapúrig mindenki ugyanazt a „sajtoshambit” eheti egyszerre, s akár egy id?ben. Bár valóban a gyors élethez, gyors étterem is dukál, talán meg kellene nézni, hogy a nagymama f?z?je nem finomabb e.

S vigyázzunk nehogy úgy járjunk, mint Joel Schumacher botrányfilmjében^[3], Michael Douglas, aki részben a globalizációs ártalmaktól átitatva szétl?tte az egyik McDonald's éttermet, mert nem a képen látható méret? hamburgert szolgálták ki neki.

Kicsit visszakanyarodva a gazdasági szegmens vizsgálatához, nem mehetünk el szó nélkül a környezetvédelem fontossága mellett. A globalizáció velejárója a technikai, gazdasági és ipari fejl?dés. Az ipar illetve ipari parkok pedig potenciális környezetszennyez?k. Nagyon jó és aktuális példa erre a Rába ausztriai szennyezése, illetve a

hazánkban rendszeresen elbukkanó szeméthegek sokasága. Ez mind-mind a globalizáció számlájára írható természetesen az egyéni felelősségről nem elfeledkezve. Felmerül bennünk a jogos kérdés, hogy a világ legnagyobb környezetszennyezője az USA vajon miért szabotálja a Kiotói egyezményt?

A környezetünk védelméért természetesen mi is felelőséggel tartozunk egyénileg is és kollektíven is.

Összegezve, minden általam felvonultatott negatívum mellett, talán megállapíthatjuk, hogy a globalizáció alapvetően pozitív folyamat. A fizetendő, nem csekély ár azonban a nemzeti gazdasági szuverenitás elvesztése. Ez ugyanis akkor sem tartható meg, ha valamilyen ország nem ismeri fel és el a globalizáció potenciális előnyeit, és megpróbál elzárkózni az általános folyamat elől. Az elzárkózás elszigeteléshez, leszakadáshoz vezethet. A nemzeti szuverenitás csak úgy tartható meg, ha megpróbáljuk a lehetetlent és együtt közös erővel próbáljuk meg harmóniába hozni a globalizációs trendeket a nemzeti identitásunkkal.

Csépányi Balázs

[1] Globalizáció: Helyegység a kulturális sokszínűségben? Dr. Székely Péter

Hunter College, a sorozat második kötetének, New York City-1991

[2] Paul Auster: A 48 óráról gyermekek, L'Harmattan

[3] (Dokumentumfilm: Falling Down) - 1993

Ajánló